

Uuttu Tiina

**PERUSOPETUKSEN OPPILASHUOLTOTYÖRYHMÄN
LAKISÄÄTEINEN POHJA**

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma

2013

PERUSOPETUKSEN OPPILASHUOLTOTYÖRYHMÄN LAKISÄÄTEINEN POHJA

Uuttu, Tiina

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Liiketalouden koulutusohjelma

tammikuu 2013

Ohjaaja: Minna Kuohukoski

Sivumäärä: 32

Liitteitä: 2

Asiasanat: perusopetus, oppilashuolto, moniammatillisuus

Tämä opinnäytetyö on syntynyt Satakunnan ammattikorkeakoulun tradenomi - opintojen opinnäytetyönä.

Perusopetuksen moniammatillinen yhteistyöelin on oppilashuoltotyöryhmä. Ryhmään kuuluvat aina koulutoimen, sosiaalitoimen ja terveydenhuollon edustajat: koulusta rehtori, opinto-ohjaaja ja erityisopettajat, sosiaalitoimesta sosiaalityöntekijä tai koulukuraattori tai psykologi ja terveystoimesta kouluterveydenhoitaja tai -lääkäri. Näiden lisäksi voi olla myös muita asianosaisia, kuten huoltajat, poliisi, nuorisotoimen työntekijöitä jne. Eri hallinnonalojen työntekijöitä koskee erilainen lainsäädäntö.

Tämä opinnäytetyö pyrkii vastaamaan kysymyksiin mitä ongelmia moniammatillisessa yhteistyössä on perusopetuksessa, millaista yhteistyötä perusopetuksessa nykyisin tarvitaan sekä miten ja millaiset lait kyseisiä asioita määrittelevät. Kontekstina tälle työlle toimii Kosken seudun yläaste. Ongelmaa lähestyttiin moniammatillisen yhteistyöryhmän toiminnan lähtökohdasta lakitekstiä analysoiden ja esimerkkitapausten avulla.

Ennakko-oletuksena ollut ajatus, että lait estäisivät luottamuksellista ja saumatonta yhteistyötä, osoittautui virheelliseksi. Kaikkien työntekijöiden lakisääteinen pohja mahdollistaa yhteistyön. Ennemmin on ongelmaksi muodostuivat lain sanamuotojen tulkinta eri hallinnonaloilla, kuten ”opetuksen järjestämisen kannalta oleellinen tieto” – eri hallinnonalan edustajat kokevat eri asiat ovat oleellisiksi opetuksen kannalta. Tausta-aineiston ja kokemuksen perusteella huomattiin myös kehittämiskohteita ja joitain jatkotoimenpide-ehdotuksia.

Moniammatillisen ryhmän toimintaan tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Siitä ei tule työryhmää, että asiantuntijat pitävät yhteistä kokousta. Ryhmä tulee siitä, että ryhmän jäsenet näkevät työnsä yhteisen maalin ja toimivat yhdessä kohti yhteistä tavoitetta. Tarve tällaiselle työskentelylle sekä koulun sisäisenä tiiminä että koulun ulkopuolisena yhteistyöverkostona on ilmeinen.

STATUTORY BASIS FOR STUDENT CARE TEAM IN ELEMENTARY EDUCATION

Uuttu, Tiina

Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in International Business

January 2013

Supervisor: Minna Kuohukoski

Number of pages: 32

Appendices: 2

Matter word: elementary education, student care, multiprofessionalism

This thesis is based on the studies of Bachelor of Business Administration in Satakunta University of Applied Sciences.

A student care team is the multiprofessional cooperation body of basic education. The group is always formed by representatives of school, social services and health care: the headmaster, the student counselor and special education teachers on behalf of the school, the social worker or the school welfare officer or the psychologist from social services and the school nurse or the school doctor from health care. In addition there can be other parties such as guardians, police, youth workers etc. Different legislation is applied to these administrative sectors.

This thesis aims to answer following questions: what problems multiprofessional cooperation has in basic education; what kind of cooperation basic education needs nowadays; how this cooperation is affected by legislation. The lower secondary school "Kosken seudun yläaste" acts as a context for this thesis. The problem has been approached from the multiprofessional cooperation group's point of view both by analyzing the law text and with the help of an example student.

The presumption that laws would prevent trustful and fluent cooperation turned out to be wrong. All workers' statutory ground enables cooperation. The actual problem seemed to be wording of laws and its interpretation on different administrative sectors.

Operations of a multiprofessional group should be drawn more attention to. It will not become a group if certain specialists just have collective meetings. A really cooperative effective group can only be formed if all members see where they are aiming at and work together towards this goal. The need for this kind of approach both within the school as a multiprofessional team and an external cooperation network is obvious.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITE – MONIAMMATILLINEN OPPILASHUOLTOTYÖRYHMÄ PERUSOPETUKSEN OPPILASTYÖTÄ TOTEUTTAMASSA	7
2.1	Tutkimuksen tarkoitus ja tavoite	7
2.2	Yhteistyön tarve peruskoulussa	7
2.3	Moniammatillinen oppilashuoltotyöryhmä perusopetuksessa.....	9
3	MILLAISTA YHTEISTYÖTÄ LAINSÄÄDÄNTÖ EDELLYTTÄÄ?	10
3.1	Oppilashuoltotyön hierarkiaa	10
3.2	Oppilashuolto perusopetuslain ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määrittelemänä	12
3.3	Terveystenhuoltolain yhteistyöpykälät	13
3.4	Lastensuojelulain viranomaisvelvoitteita	13
3.5	Nuorisolaki ja kouluyhteistyö	15
3.6	Muut yhteistyötahot	15
4	KOSKEN SEUDUN YLÄASTEEN OPPILASHUOLTOTYÖ	16
4.1	Oppilashuoltotyöryhmä Kosken seudun yläasteella	16
4.2	Oppilashuoltoryhmän tehtävät.....	18
4.2.1	Case 1	18
4.2.2	Case 2	19
5	ARVIOINTIA	20
5.1	Mitä ja millaista siis on moniammatillinen työ perusopetuksessa?	20
5.2	Millaista yhteistyötä tarvitaan perusopetuksessa?	23
5.3	Tukeeko lainsäädäntö yhteistyötä perusopetuksessa?	23
6	JOHTOPÄÄTÖKSIÄ	24
7	KEHITTÄMISIDEOITA.....	27
8	LOPUKSI.....	29
	LÄHTEET	30
	LIITTEET	33

1 JOHDANTO

Jokela 7.11.2007. Lukiolainen poika on tehnyt aseellisen hyökkäyksen käymäänsä kouluun. Ampumavälikohtauksessa sai surmansa 6 koulun opiskelijaa, koulun rehtori, terveydenhoitaja sekä ampuja itse. Ensimmäinen Suomessa tapahtunut koulusurma oli tosiasia. Viranomaiset pitivät tapausta yksittäisenä ja korjaustoimenpiteet keskittyivät aselain kiristämiseen. Kauhajoki 23.9.2008. Opiskelijapoika tekee aseellisen hyökkäyksen ammatilliseen oppilaitokseen. Yhdeksän opiskelijaa ja yksi opettaja sekä ampuja itse saavat surmansa. Onko jokin muukin vialla kuin aselaki? Mikä yhdistää näitä kahta nuorta miestä? Mitä hyvinvointisuomessa tapahtuu? (Jantunen 2008.)

Molempien koulusurmaajien koulutoverit kertovat poikien olleen syrjäänvetäytyviä, hiljaisia ja yksinäisiä, ”jotenkin outoja”, kiusattujakin. Miksi näiden opiskelijoiden mahdollista tuen- ja avuntarvetta ei huomattu opiskeluyhteisössä? Mikäli avuntarve huomattiin, niin miksi siihen ei puututtu? Nuorisotyöntekijä Olavi Sydänmaanlakka kertoo tapahtumista Suomen Kuvalehdessä 24.9.2008 näin: ”Pattitilanne syntyy, kun nuori ei löydä ongelmiansa ainuttakaan ulospääsytietä. Tämä on vaarallinen tilanne. Uhkana on täydellinen syrjään vetäytyminen tai hakeutuminen toisten samassa tilanteessa olevien yhteyteen.” Sydänmaanlakan mukaan väkivaltaisen purkautumisen tai muun epätoivoisen teon riski on aina olemassa, jos nuori keskustelee vain itsensä kanssa. Jos ajatukset kiertävät vain yhtä ja samaa rataa. Sydänmaanlakan mielestä ongelmana on julkais-ten mielenterveyspalvelujen hitaus. ”Hoitoon on puolen vuoden jono, ja sen piiriin päästäkseen on pitänyt jo olla psykoottisia oireita.” (Suomen Kuvalehti 24.9.2008.)

Toimin oppilaanohjauksen lehtorina perusopetuksessa Kosken seudun yläasteella ja Kosken lukiossa. Perinteisesti omana saarekkeenaan toimivan kouluyhteisön on Suomessa tapahtuneiden koulusurmien (Jokela 2007, Kauhajoki 2008) jälkeen avauduttava todelliseen yhteistyöhön ympäröivään yhteiskuntaan ja viranomaisiin. Molempien koulusurmien yhteydessä todettiin, että tekijät olivat avun tarpeessa, mutta he eivät tarvitsemaansa apua saaneet. Niinpä viran-

omaisten yhteistyötä tulee helpottaa ja tiivistää, jotta lapsia voidaan tukea yhteiskunnassamme oikein.

PISA-tutkimusohjelma selvittää kolmen vuoden välein 15-vuotiaiden nuorten osaamista lukutaidon, matematiikan ja luonnontieteiden sisältöalueilla. PISA-tutkimukseen osallistuu miltei 400 000 satunnaisesti valittua 15-vuotiasta oppilasta 57 maassa. Suomi on jokaisessa PISA-tutkimuksessa sijoittunut kaikilla osaamisalueilla kärkipäähän. Suomalaisen nuorten menestys oppimistuloksia mittaavissa tutkimuksissa on ollut erinomaista. Huomionarvoista on kuitenkin se, että kouluviihtyvyydessä suomalaiset ovat perinteisesti olleet vertailujen hännillä. WHO:n koululaistutkimuksessa suomalaisnuorten kouluviihtyvyys on vertailumaiden heikoimpia. (Kämppe ym. 2012, 10.)

Opinnäytetyön aiheeni lähtee siis koulusurmien, PISA-tutkimusten ja WHO:n koulutyytyväisyystutkimusten tuloksista sekä käytännön opinto-ohjaajan työn tarpeesta. Miten lainsäädäntö tukee tai uhkaa viranomaisten välistä, nuorten tukemiseksi välttämätöntä yhteistyötä? Vaikka koulusurmaesimerkit tapahtuivatkin toisen asteen kouluissa, tässä työssä käsitellään koko ikäluokan läpi käymää peruskoulua. Sitä, mitä mahdollisuuksia perusopetuksessa on puuttua oppilashuollon keinoin nuorten ongelmiin, pahoinvointiin ja syrjäytymiseen.

Olen opinnäytetyössäni seulonut perusopetuksen moniammatillisen oppilashuoltoyöryhmän jäsenten työtä säätelevien lakien yhteistyöpykälä. Millaiseen yhteistyöhön lait antavat mahdollisuuden tai mitä ne estävät? Oman koulun oppilashuoltotyöryhmän (OHR) toiminnan kautta olen peilannut lakien säädöksiä. Tavoitteena on työstää omaan työyhteisöön oppilashuoltotyöryhmässä työskenteleville henkilöille yhteinen taustatieto eri alojen ammattilaisten lakitaustasta. Tiedon pohjalta olisi tarkoitus luoda yhteinen näkemys moniammatillisen ryhmän työskentelyyn tulevaisuudessa.

2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITE – MONIAMMATILLINEN OPPILASHUOLTOTYÖRYHMÄ PERUSOPETUKSEN OPPILASTYÖTÄ TOTEUTTAMASSA

2.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön on tarkoituksena toimia käsikirjana perusopetukseen oppilashuollolle ja oppilashuoltotyöryhmälle. Se on koonti niistä laeista, jotka koskevat oppilashuoltotyötä ja oppilashuoltotyöryhmässä toimivia jäseniä.

Opinnäytetyölläni haen vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

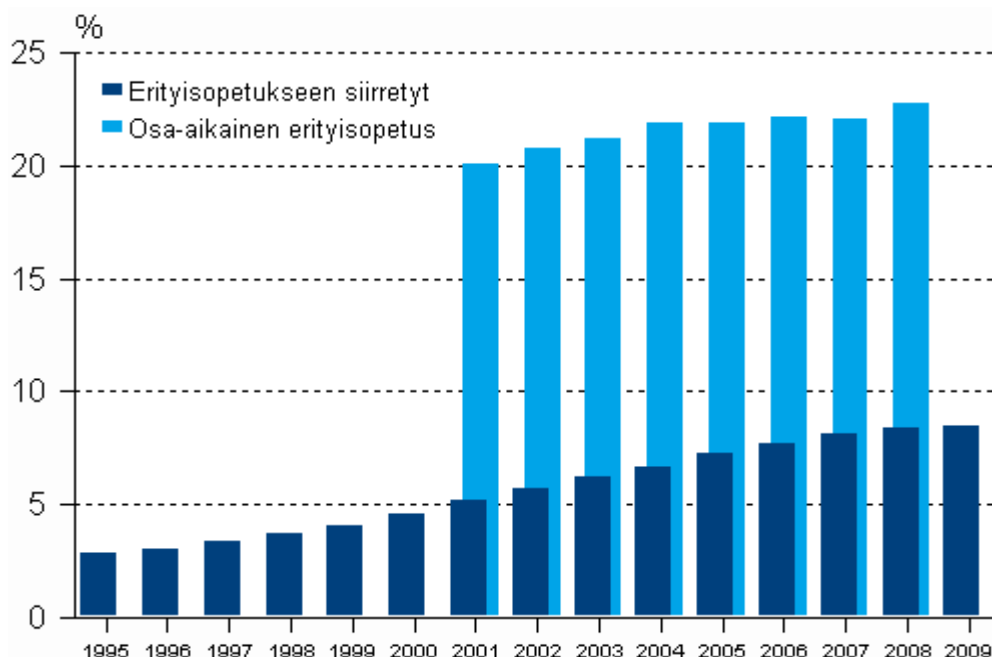
- mitä ja millaista on moniammatillinen yhteistyö perusopetuksessa
- millaista yhteistyötä perusopetuksessa nykyisin tarvitaan
- miten lait kyseisiä asioita määrittelevät

2.2 Yhteistyön tarve peruskoulussa

Nuorten oppimiseen, tarkkaavaisuuteen ja mielenterveyteen liittyvät ongelmat ovat lisääntyneet. Taustalla nähdään lamavuosien huono-osaisuuden kasautumista. Myös kehittyneempi lääketiede on mahdollistanut mm. keskoslasten selviytymisen, mikä nostaa riskiä myöhempään oppimisen ongelmiin. Osa ongelmien lisääntymisestä selittyy tarkentuneilla diagnooseilla ja tutkimustiedon lisääntymisellä. Yhtä kaikki, mikään näistä selityksistä ei poista ongelmien esiintyvyyttä kouluissa. (Opetusministeriö 2007.)

Kouluterveystutkimuksen 2010 yhteenvedossa todetaan, että 8.-9.-luokan oppilaista koulutyön määrän kokee liian suureksi 40 %. Joka viidennellä on myös vaikeuksia kirjoittamiseen ja lukemiseen liittyvissä tehtävissä. Tämän lisäksi 33 % vastaajista ilmoittaa, että heillä on vaikeuksia opiskelussa. (Kämppe ym. 2010.)

Kuviosta 2 selviää, että peruskoululaisista 8,5 % eli runsaat 47 000 oppilasta oli siirretty erityisopetukseen vuonna 2009. Määrä on kasvanut tasaisesti koko 2000-luvun. Noin 23 % oppilaista eli 127 900 peruskoululaista sai osa-aikaista erityisopetusta lukuvuonna 2008–2009. (Tilastokeskus. Koulutustilastot 2009.) Pelkästään siis oppimiseen liittyvien vaikeuksien takia oppilashuoltoa työllistää joka viides peruskoululainen.

Kuvio 1. Erityisopetukseen siirrettyjen ja osa-aikaista erityisopetusta saavien peruskoululaisten osuus kaikista peruskoululaisista 1995-2009 %. (Koulutustilastot 2009. Tilastokeskus.)

Syrjäytymisen ehkäisy on hallitusohjelman 2011 - 2015 painopistealue. Vuonna 2010 syrjäytyneiksi kutsuttuja 15 – 29 -vuotiaita oli noin 51 000. Pyryvästi syrjäytyminen koskee näistä joka kolmatta, noin 17 000 nuorta. Nuorten syrjäytyminen on ehkäistävissä yhteistyöllä. "Kunnissa on kehitettävä uusia toimintatapoja ja muistettava myös aiemmin käytössä olleet, hyväksi koetut tukipalvelut. Kotiin tuotava perheiden apu on aikoinaan koettu erinomaisen vaikuttavaksi, syrjäytymistä ehkäiseväksi tueksi. Sille on sijansa myös nykyisessä palvelujärjestelmässä. Syrjäytymisen ehkäisy lähtee perusasioista. Lapsuuden hyvinvoinnista, koulutuksesta ja osallistavista harrastuksista sekä omien vahvuuksien löytämisestä. Vaikeuksiin joutuneiden perheiden auttami-

nen oikea-aikaisesti tuo merkittäviä inhimillisiä ja myös taloudellisia hyötyjä", ministeri Guzenina-Richardson totesi. (Sosiaali- ja terveysministeriön tiedote 112/2012.) Tarve moniammatilliselle kouluyhteisön sisäiselle ja ulkoiselle yhteistyölle on näiden selvitysten mukaan olemassa.

2.3 Moniammatillinen oppilashuoltotyöryhmä perusopetuksessa

Valtakunnallisen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa todetaan, että oppilashuoltoa voidaan koordinoita ja kehittää moniammatillisessa oppilashuoltotyöryhmässä (OHR). Kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa sitten määritellään oppilashuollon/oppilashuoltotyöryhmän toimintaa tarkemmin. Koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa on mahdollisen OHR:n toimintaan ja tehtäviin liittyvät täsmennykset, kuten ryhmän jäsenet, milloin kokoontuu, mitä tehtäviä hoitaa, mistä asioista päättää ja esimerkiksi jäsenten vastuualueet.

Moniammatillisessa työssä on kyse erilaisen tiedon ja osaamisen yhdistämisestä yhteisen tehtävän suorittamiseksi. Eri ammattikunnilla on siis yhteinen kohde-ryhmä, mutta varsin erilaiset menetelmät ja koulutukset tehtävän suorittamiseksi. (Isoherranen 2008, 24-33.) Koukila käyttää opinnäytetyössään Lastentarhanopettajan rooli moniammatillisessa verkostossa jakoa yksikön sisäiseen yhteistyöhön ja yksikön ulkoisena tehtävään moniammatilliseen yhteistyöhön (Koukila 2010, 8-9). Kouluympäristössä yksikön sisäinen yhteistyö on koulussa työskentelevien henkilöiden välinen toiminta oppilaan hyväksi. Tällöin toimet pääsääntöisesti kohdistuvat oppilaan oppimiseen liittyviin tehtäviin. Verkostoyhteistyötä koulun ulkopuolelle tehdään silloin, kun toimitaan huoltajien tai muiden hallintokuntien työntekijöiden tai muiden vastaavien tahojen kanssa. Tässä tapauksessa oppimiseen liittyvien järjestelyiden lisäksi toimet kohdistuvat laajalaisempaan kasvun ja kehityksen tukemiseen.

Saarinen toteaa opinnäytetyössään, ettei moniammatillinen työ synny laittamalla ammatillaiset työskentelemään yhdessä. Tämä mielikuva esitetään hyvin usein kaikkivoipana ratkaisuna moniin asiakastilanteisiin. Eri tahot näkevät kui-

tenkin koulutuksellisiin, rakenteisiin, hierarkioihin ja henkilökohtaisiin asioihin liittyen ongelmissa ja tilanteissa hyvin erilaisia asioita. Eri osapuolten näkemyksiä ja toimintatapoja on joskus hyvin vaikea sovittaa yhteen. (Saarinen 2010, 5.)

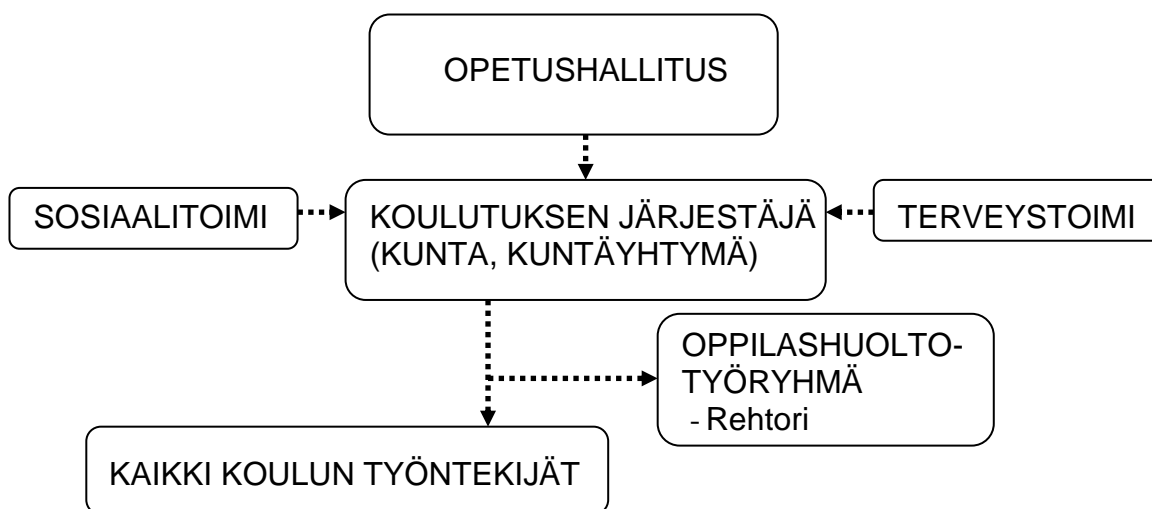
3 MILLAISTA YHTEISTYÖTÄ LAINSÄÄDÄNTÖ EDELLYTTÄÄ?

Perusopetusta säätelee perusopetuslaki (POL). Käytännön koulutason opetuksen ja toiminnan toteutuksen määrittelee opetussuunnitelma (OPS). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (POPS 2004) mukaisesti on laadittu kunta- ja koulukohtaiset opetussuunnitelmat. Perusopetuksen oppilashuollon toiminnan tavoitteena on edistää oppilaan kasvua ja kehitystä. Ongelmia tulisi ehkäistä, tunnistaa, lieventää ja poistaa oppilashuollollisin toimenpitein. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004, 11.) Mitkä ovat oppilashuollollisia toimenpiteitä? Miten nuorten ongelmia tunnistetaan, lievennetään ja poistetaan? Tavoitteet ovat jaloja. Mitä ne edellyttävät oppilashuollon toiminnalta ja millaista oppilashuollon toiminnan tulee olla? POPS määrittelee mm. että oppilaan asioissa yhteistyötä on tehtävä ensisijaisesti huoltajan kanssa. Myös koulu-terveydenhuolto ja yhteistyö sosiaalitoimen kanssa kuuluu oppilaille annettavaan kasvun ja oppimisen tukeen.

3.1 Oppilashuoltotyön hierarkiaa

Oppilashuoltotyötä ohjaavat monet asiakirjat, jotka ovat alisteisia toisilleen. Opetushallitus antaa opetussuunnitelman perusteet, joiden mukaisesti koulutuksen järjestäjän on toimittava. Koulutuksen järjestäjä antaa yksittäiselle koululle puitteet toimia. Määräviä asiakirjoja ovat kuntakohtainen opetussuunnitelma, koulukohtainen opetussuunnitelma, kunnan johtosääntö ja koulun toimintasuunnitelma. Näihin kaikkiin lomittuvat vielä muiden nuorten kanssa toimivien hallintokuntien lait, ohjeet ja normit.

Oppilashuoltotyön hierarkia kaaviokuvana.

Kuvio 2. Oppilashuoltotyön hierarkian kaavio.

Opetushallitus päättää opetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä, kodin ja koulun yhteistyöstä sekä oppilashuollon keskeisistä periaatteista ja opetustoi-
meen kuuluvan oppilashuollon tavoitteista (Perusopetuslaki 628/1998, 14 §).
Opetuksen järjestäjän tulee yhdessä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon teh-
täviä hoitavien viranomaisten kanssa laatia opetussuunnitelma. Opetussuunni-
telmassa määrätään mm. kodin ja koulun yhteistyöstä ja oppilashuollon järjes-
tämistavasta. (Perusopetuslaki 628/1998, 15 §.)

Perusopetuksen opetussuunnitelma perusteet 2004 määrittelevät, että oppi-
lashuolto kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville ja niille viranomaisille,
jotka vastaavat oppilashuoltopalveluista. Oppilashuoltotyötä voidaan opetus-
suunnitelman perusteiden mukaisesti koordinoita oppilashuoltotyöryhmässä ja
sitä tulee toteuttaa hyvässä yhteistyössä kotien kanssa. (Perusopetuksen ope-
tussuunnitelman perusteet 2004, 11.)

Kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa Kosken TL kunnassa on lisäksi kirjat-
tu, että oppilashuolto koulunkäynnin tukena on moniammatillista yhteistyötä,
jota koordinoi koulun oppilashuoltotyöryhmä. Kunnan tehtävänä on vastata riit-
tävistä määrätystä oppilashuollon henkilöstöstä (erityisopetus, opinto-ohjaus, kou-
luterveydenhuolto, koulupsykologi ja sosiaalitoimi). Koulukohtaisissa opetus-

suunnitelmissa määritellään tarkemmin mm. oppilashuoltotyöryhmän kokoonpanosta, toimintatavasta, työn- ja vastuunjaosta, koulukuljetuksista, oppilashuollosta tiedottamisesta jne.

3.2 Oppilashuolto perusopetuslain ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden määrittelemänä

Perusopetuslain mukaan oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. POL:n mukaan oppilashuoltoon sisältyvät kunnan hyväksymän opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollon palvelut, kuten terveydenhuolto-laissa (TH, 1326/2010) tarkoitettu kouluterveydenhuolto sekä lastensuojelulaissa (LL, 417/2007) tarkoitettu koulunkäynnin tukeminen. (Perusopetuslaki 628/1998, 31a §.)

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004 määrittelee oppilashuollon tehtäväksi oppimisen perusedellytyksistä huolehtimisen. Oppilashuoltoon sisältyvät opetuksen järjestäjän eli yleensä kunnan sivistys- tai koulutoimen hyväksymä opetussuunnitelmaan kirjattu oppilashuolto ja oppilashuollon palvelut. Eri-tyinen määritelmä on siitä, että oppilashuolto kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa on kirjattu, että oppilashuoltotyötä voidaan koordinoida oppilashuoltotyöryhmässä. Edelleen perusteet määräävät, että oppilashuollon osalta opetussuunnitelma tulee laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuoltoa hoitavien viranomaisten kanssa. Oppilashuoltoa tulee toteuttaa yhteistyössä oppilaan huoltajan kanssa. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004, 10-11.)

3.3 Terveysthuoltolain yhteistyöpykälät

Terveysthuoltolaissa on erityinen kouluterveydenhuoltopykälä 16, jossa määritellään kouluterveydenhuollon palvelut. Tämän lisäksi pykälässä 16 määrätään, että kouluterveydenhuolto on osa POL:n 31a §:n 2 momentin mukaista oppilashuollon palveluja, ja että kunnan perusterveydenhuolloista vastaavan viranomaisen on osallistuttava perusopetuksen 15 §:n mukaisen opetussuunnitelman laatimiseen. Minkäänlaista määritelmää ei ole siitä, miten kouluterveydenhuollon tulisi tai tulee oppilashuoltotoimintaan osallistua. (Terveysthuoltolaki 1326/2010, 16 §.)

Valtioneuvoston 6.4.2011 antamassa asetuksessa neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta pykälässä 12 mainitaan kouluyhteisön ja opiskeluympäristön terveyden ja turvallisuuden tarkastamisesta yhteistyössä. Käytännön toimet ja toimintatavat jäävät kuntakohtaisesti järjestettäväksi. (Valtioneuvoston asetus 6.4.2011 neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta.)

3.4 Lastensuojelulain viranomaisvelvoitteita

Lastensuojelulaissa (LL 2007) on mm. seuraavia yhteistyötä koskevia pykälä: ”7 § Lasten ja nuorten hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen, 8 § Palvelujen kehittäminen kasvatuksen tukemiseksi, 9 § Tuki koulunkäyntiin ja 25 § Ilmoitusvelvollisuus.” (Lastensuojelulaki 417/2007, 7 §, 8 §, 9 §, 25 §.) LL:n tavoitteena on siirtää lastensuojelullisia toimenpiteitä ennaltaehkäisevään, avohuoltoa tukevaan ja varhaista puuttumista korostavaan suuntaan. Lasten ja nuorten kanssa toimivien ammattilaisten hallintokuntarajat ylittävää yhteistyötä korostetaan erityisesti. (Saarinen 2010, 2-3.)

Kunnan sosiaalihuollosta vastaavan ja muiden viranomaisten on LL 7 §:n mukaan yhteistyössä muiden kanssa mm. seurattava ja edistettävä lasten ja nuor-

ten hyvinvointia. Sosiaalihuollosta vastaavan on lisäksi lain mukaan välitettävä tietoa lasten ja nuorten kasvuoloista ja sosiaalisista ongelmista sekä annettava asiantuntija-apua muille viranomaisille. (Lastensuojelulaki 417/2007, 7 §.) Sen tarkemmin ei ole määritelty kenelle tietoja esimerkiksi lasten sosiaalisista ongelmista on annettava ja ketkä ovat asiantuntija-avun kohteena olevia muita viranomaisia.

Kunnan edellytetään LL:n kahdeksannen §:n palveluja järjestäessään huolehti-
maan siitä, että näiden palvelujen avulla tuetaan niin vanhempia, huoltajia kuin
muitakin lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä. Kunnan on li-
säksi järjestettävä erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia ja nuoria tukevaa toi-
mintaa ja huomioitava myös lasten ja nuorten toivomuksia. (Lastensuojelulaki
417/2007, 8 §.) Tulkittavaksi jää, kuuluvatko opettajat ja kouluyhteisön muutkin
jäsenet lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaaviin henkilöihin.

Lastensuojelulain 9. § määrittelee, että kunnan tulee järjestää koulupsykologi- ja
koulukuraattoripalveluita. Palvelujen tulee antaa perusopetuslaissa (628/1998)
määritellyn riittävän tuen niin koulunkäyntiin kuin oppilaiden kehitykseen liittyvi-
en vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Palveluilla tulee myös edistää
koulun ja kodin välistä yhteistyötä. Lain pykälän mukaan opetuksen järjestäjä
vastaa palveluiden järjestämisestä oppilailleen. (Lastensuojelulaki 417/2007, 9
§.) Siis kunnan tulee antaa kouluyhteisön käyttöön henkilöitä, joiden asiantun-
temus tukee lasta hänen kehitykseen ja oppimiseen liittyvissä vaikeuksissa.

Näiden yhteistyötä käsittelevien pykälien lisäksi lastensuojelulain pykälä 25 vi-
ranomaisen ilmoitusvelvollisuudesta silloin, kun lastensuojelun tarpeen on huo-
mannut, on perusopetuksen kannalta merkittävä. Ilmoitusvelvollisuus koskee
myös opetustoimen palveluksessa olevia henkilöitä, jotka ovat velvollisia viivy-
tyksettä ilmoittamaan kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle, jos ovat saaneet
tietää lapsesta seikkoja, jotka edellyttävät lastensuojelun tarpeen selvittämistä.
Tällaisiksi asioiksi katsotaan esimerkiksi lapsen hoidon ja huolenpidon tarpeen
laiminlyönti, kuten puhtauteen, vaatetukseen ja ruokailuun liittyvät asiat tai lap-
sen kehitystä vaarantavat olosuhteet, kuten alkoholin käyttö perheessä tai väki-

valtaisuus. Myös lapsen oma käyttäytyminen, kuten päihteiden kontrolloimaton käyttö tai itsetuhoisuus, aiheuttavat ilmoitusvelvollisuuden salassapitosäännösten sitä estämättä. (Lastensuojelulaki 417/2007, 25 §.)

3.5 Nuorisolaki ja kouluyhteistyö

Nuorisolaki 27.1.2006/72 (NL 2006) on ohjaava laki, joka velvoittaa kuntia järjestämään, kehittämään ja toteuttamaan nuorisotyötä. Nuorisolain uudistukset astuivat voimaan 1.1.2011. Uudistuksen tarkoituksena on parantaa nuorten mahdollisuuksia saada julkisia palveluita. Uudistus ohjaa paikallisia viranomaisia kehittämään ohjaus- ja palveluverkostoja. Keskeisimpinä toimijoina mainitaan opetus-, sosiaali-, terveys- ja nuorisotoimi. Nuorisolaki ohjaa yhteiseen työhön yhdessä nuorten kanssa. (Purhonen 2011, 26-27.) Nuorisovaltuustot vastaavat useissa kunnissa nuorten äänten kuulemisesta kunnallisessa päätöksenteossa.

3.6 Muut yhteistyötahot

Oppilashuollon edellytetään toimivan yhteistyössä kotien kanssa. Myös muu viranomaisyhteistyö kuten yhteistyö poliisin ja pelastustoimen kanssa sisältyy perusopetuslakiin, sillä oppilaalla on oikeus mm. turvalliseen opiskeluympäristöön. Kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa tulee lisäksi olla kriisisuunnitelma mahdollisten kriisitilanteiden ehkäisyyn sekä vastuun- ja työnjakoon kriisin varalta. Tähän suunnitelmaan sisältyvät mm. työturvallisuusmääräykset, pelastussuunnitelma ja poistumisharjoitukset. Koulutyön turvallisuudesta huolehtii mm. oppilashuolto. (Perusopetuslaki 628/1998, 29 §.) Poliisi- ja pelastustoimella on ylimmän johdon suositus nimetä koulupoliisiksi kutsuttu henkilö yhteistyötä tekemään (Lahtinen 2011, 209).

4 KOSKEN SEUDUN YLÄASTEEN OPPILASHUOLTOTYÖ

Kosken seudun yläaste on kolmen kunnan yhteinen yläkoulu, jossa opetetaan oppilaita vuosiluokilla 7-9. Oppilaat tulevat Kosken TL kunnan lisäksi, Marttilan kunnasta ja pääosin Loimaan kaupungin Mellilän kaupunginosasta (entinen Mellilän kunta). Vähän alle kahtasataa oppilasta opettaa lähes 30 opettajaa. Muuta henkilökuntaa koulussa on kymmenkunta; koulunkäyntiavustajat, kanslisti, kouluhuoltajat, keittiöhenkilökunta ja talonmies. Samassa rakennuksessa on myös Kosken lukio, jota johtaa oma rehtori. Oppilaiden ja opiskelijoiden tukipalvelut ovat yhteisiä, joten tosiasiallisesti näitä oppilashuollollisia resursseja vievät yläasteikäisten oppilaiden lisäksi myös noin sata lukiolaista.

4.1 Oppilashuoltotyöryhmä Kosken seudun yläasteella

Koulutuksen järjestäjä eli Kosken TI kunta siis vastaa LL:n 9 §:n mukaisesta koulupsykologi- ja koulukuraattoripalvelujen saatavuudesta. Koulumme käytössä on koulupsykologin palvelut yhtenä päivänä viikossa yhdessä Kosken lukio-
laisten kanssa. Koulupsykologi toimii Kosken TI kunnan ja Marttilan kunnan yhteisenä työntekijänä, joten hänen vastuullaan on yhteensä noin 600 koululaista ja opiskelijaa: esikoululaiset, alakoululaiset, yläkoululaiset ja lukiolaiset. Koulukuraattoripalveluja olemme saaneet syksystä 2012 lähtien, kun Kosken TI kunnan sosiaalitoimen työntekijä on määrätty käyttämään 20 % työajastaan koulukuraattorina toimimiseen. Yläkoululla ja lukiolla koulukuraattori on tavattavissa yhtenä päivänä viikossa.

THL:n mukaiseen kouluterveydenhuoltoon on koulussamme käytettävissä terveydenhoitajan palvelut kolmena päivänä viikossa. Terveystenhoitaja on Kosken TI kunnan ja Marttilan alakoulun yhteinen työntekijä, jonka työnantajana toimii Härkätien kuntayhtymä. Koululääkärin vastaanotto toimii Kosken TI kunnan terveyskeskuksessa. Koululääkärin vastaanotolle pääsee kouluterveydenhoitajan kautta. Kouluterveys- ja koululääkäripalvelut ovat yhteisiä kaikille yläkoulun ja

lukion oppilaille. Hammashuollon palvelut sen sijaan oppilaat saavat omalta kotikunnaltaan, Loimaalta, Marttilasta tai Koskelta TI.

Kuntakohtaisen opetussuunnitelman mukaan Kosken seudun yläkoulun oppilashuoltotyöryhmän puheenjohtajana toimii koulun rehtori. Muina jäseninä ovat koulun oman opetussuunnitelman mukaisesti kouluterveydenhoitaja, koululääkäri, koulupsykologi, erityisopettajat ja opinto-ohjaaja. Tarvittaessa ryhmää voi täydentää luokanopettajan, luokanvalvojan, aineenopettajan tai muun oppilaan hyvinvointia ja kuntoutumista edustavat työntekijät, kuten lasten- ja nuorisopsykiatrian poliklinikan työntekijät. (Kosken TI koululautakunta 2011.)

Kosken seudun yläasteen OHR kokoontuu yläkoululla viikoittain. Ryhmää johtaa rehtori tai hänen varahenkilönään toimiva vararehtori, joka on koulun opinto-ohjaaja. Kokouksiin osallistuvat aina puheenjohtajan lisäksi opinto-ohjaaja, laaja-alainen erityisopettaja, luokkamuitoista erityisopetusta antava erityisopettaja, kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi ja koulukuraattori. Kokoontumiseen on varattu yksi tunti. Lukukausittain ryhmä on kutsunut kokoukseen myös Marttilan ja Loimaan kuntien sosiaalitoimen edustajat. Koululääkäri ei kuntakohtaisen opetussuunnitelman maininnasta huolimatta osallistu OHR:n kokouksiin kuin erikseen kutsuttuna.

OHR:n kokouksista pidetään pöytäkirjaa. Yksittäisen oppilaan asian käsittely tulee POL:n 31a §:n mukaan kirjata. Kirjauksessa on mainittava asian vireillepanija, aihe, päätetyt jatkotoimet perusteluineen, asian käsittelyyn osallistuneet. Lisäksi tulee kirjata mitä tietoja oppilaasta on annettu ja kenelle tietoja on annettu. Edelleen lain pykälän mukaan yksittäisen oppilaan asian käsittelyyn saavat osallistua vain ne, joiden tehtäviin oppilaan asian käsittely välittömästi liittyy. (Perusopetuslaki 628/1998, 31a §.) Ryhmämme keskustelee aina oppilasasioista yhdessä. Jatkotoimenpiteisiin osallistuvat vain ne, joiden ryhmä katsoo asiaan välittömästi liittyvän.

Toimintatapaan Kosken seudun yläasteella kuuluu lisäksi se, että luokanvalvojaa tiedotetaan aina oppilaan asioista. Luokanvalvoja on huoltajaan yhteydessä

useimmiten ennen oppilaan asioiden käsittelyä OHR:ssä ja joka tapauksessa aina, jos OHR on käsitellyt oppilaan asioita.

4.2 Oppilashuoltoryhmän tehtävät

Oppilashuollon tehtävänä on oppilaan kasvun ja kehityksen sekä oppimisen tukeminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004, 11). Kuntakohtaisen opetussuunnitelman mukaan tavoitteena on lisäksi välittämisen, huolenpidon ja myönteisen vuorovaikutuskulttuurin edistäminen. Näin ongelmia on mahdollista ennaltaehkäistä. Näitä opetussuunnitelmassa määriteltyjä tehtäviä OHR koordinoi ja kehittää. Oppilashuollolliset tukitoimet suunnitellaan yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa kanssa. (Kosken TI koululautakunta 2011.)

4.2.1 Case 1

Oppilaan aineenopettaja (AO) on huomannut oppilaalla vaikeuksia oppiaineen oppimisessa. Ongelmana ovat myös läksyjen unohtelu ja oppitunnilla keskittyminen. AO on keskustellut oppilaan kanssa (katso liite 1 Puhuttelun toteuttaminen ja toimintaohje oppilaan huonoon käytökseen puuttuminen) muutamaan otteeseen, mutta asioihin ei ole tullut riittävää parannusta. AO on kertonut huomioistaan oppilaan luokanvalvojalle. Luokanvalvoja on ollut yhteydessä huoltajaan, jonka kanssa on sovittu, että he yrittävät auttaa lastaan läksyjen teossa ja keskustella käytöksestä oppitunnilla.

Edellä mainitut toimet todetaan muutaman viikon seurannan jälkeen tehottomiksi. Siirrytään asian käsittelemiseen OHR:ssä. Ryhmässä todetaan, ettei keskittymisongelmaa ole kaikissa oppiaineissa. Oppilas ei ole saanut oppimiseensa yleistä tukea, kuten tukiopetusta, erityisopettajan tai koulunkäyntiavustajan apua. Niinpä OHR:ssä todetaan, että AO ja erityisopettaja sopivat järjestelystä, jossa oppilas saa kuluvan lukukauden ajan vaikeassa oppiaineessa aineenope-

tuksen lisäksi erityisopettajan tukea ja apua vaikean aineen oppimiseen. Järjestelystä ilmoitetaan myös oppilaan huoltajalle.

Lukukauden päätteeksi todetaan, että oppiminen ei edelleenkään edisty, vaikka läksyjä tehdäänkin jo paremmin ja keskittymisen ongelmat ovat huomattavasti vähentyneet. Erityisopettaja tuo asian OHR:lle käsiteltäväksi. OHR päättää, että luokanvalvojan koordinoimana tehdään pedagoginen arvio ja päätetään jatko-toimista arvion pohjalta. Pedagoginen arvio (liite 2, pedagogisen arvion mallilomake) on työväline, jolla kuvataan oppilaan toimintaa ja tarpeita, kirjataan havaintoja ja oppimistuloksia. Pedagogisen arvion pohjalta päätetään, miten jatkossa toimitaan toisin. Vaihtoehtoina voivat olla henkilökohtaisen oppimissuunnitelman laatiminen, psykologin tekemät oppimistutkimukset, tehostettuun tukeen siirtäminen tai yksilöllisiin tavoitteisiin eli erityiseen tukeen siirtyminen jne.

Henkilökohtaisen opetussuunnitelman laativat AO yhteistyössä luokanvalvojan, huoltajan ja muiden tarvittavien tahojen kanssa. OHR ehdottaa aiemman arvion pohjalta psykologin tekemiä oppimistutkimuksia. Koulupsykologi koordinoi yhteydenottoa huoltajiin mahdollisten tutkimusten aloittamiseksi. Mikäli oppilas siirtyy tehostettuun tukeen, siitä päättää OHR ja suunnitelma laaditaan luokanvalvojan koordinoimana yhdessä AO:n ja huoltajien kanssa. Erityisopetukseen eli erityiseen tukeen siirtymisestä päättää sivistyslautakunta.

4.2.2 Case 2

Oppilas pärjää oppiaineissa keksitasoisesti. Luokanvalvoja saa kuitenkin jatkuvasti opettajilta kommentteja oppilaan oppitunti- ja välituntikäyttäytymisestä. Oppilaan impulsiivinen ja kontrollimaton käytös johtaa oppilaan viikoittain hankaluuksiin sekä oppilastovereiden että koulun henkilökunnan kanssa. LV on ollut asioista yhteydessä oppilaan kotiin useasti. Nyt LV kokoaa oppilaan tilanteesta kokonaiskatsauksen OHR:n tiedoksi.

OHR:ssä keskustellaan oppilaan kokonaistilanteesta ja mahdollisista toimenpiteistä asioiden saattamiseksi paremmaksi. Koska huoltajapalavereita on järjestetty jo aiemmin, eivätkä ne ole tuottaneet toivottua tulosta, on ehdotettava jostain muuta toimintatapaa. Oppilaan koulumenestys ei ole hänen kykyjensä mukaista, mutta kuitenkin keskivertoa, joten oppimisvaikeuksista ei ole kysymys. Mahdollisia keskittymis- ja tarkkaavaisuushäiriöitä ei ole mitenkään diagnosoitu, mutta ne ovat käytöksen perusteella ilmeisiä. Koska koululla ei ole resursseja oppilaan auttamiseen koulun keinoin, sovimme, että koulupsykologi keskustelee oppilaan ja huoltajien kanssa mahdollisista jatkotutkimuksista.

Oppitunneille ja välituntitilanteisiin siis ei ole tarjolla välitöntä apua, koska koulunkäyntiavustajien ja erityisopetuksen resurssit ovat käytössä oppimisen vaikeuksista kärsiville oppilaille. Koulun väen tehtäväksi jää siis odottaa, miten huoltajat ja oppilas mahdollisiin jatkotutkimuksiin suhtautuvat. Mikäli tutkimuksiin päädytään, odotetaan, milloin niihin päästään. Tämä tutkimuksiin pääsemisen, tutkimusten tekemisen ja tulosten odottamisen aika kestää usein jopa vuoden. Sen ajan koulussa pitää niin oppilaan kuin henkilökunnankin pärjätä ”omillaan”. Tukitoimia vailla oleva oppilas jatkaa todennäköisesti luokassaan. Oppilashuolto ja kouluterveydenhuolto voivat vedota voimavarojen puutteeseen, mutta opettajalla ei ole mahdollisuutta kieltäytyä ottamasta häiritsevää oppilasta ryhmäänsä ja opettamasta häntä (Poutala 2010, 42).

5 ARVIOINTIA

5.1 Mitä ja millaista siis on moniammatillinen työ perusopetuksessa?

Oppilashuoltotyö on syytä selkeästi jakaa koulun sisäiseen yhteistoimintaan ja koulun ulkopuolisten tahojen kanssa tehtävään yhteistyöhön. Koulun sisällä siinänsä on jo moniammatillinen tiimi, opettajakunta, jonka tavoitteena on oppilaan auttaminen suoriutumaan koulutyöstään. Tämän tiimin johtajana toimii rehtori ja tiimin jäsenet perustyönsä kautta ymmärtävät työyhteisön toiminnan ja tavoit-

teet. Lisäksi POL:n 1.1.2011 voimaan tulleet muutokset koskien tukiopetusta, osa-aikaista erityisopetusta, tehostettua- ja erityistä tukea sekä henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevaa suunnitelmaa, ovat entisestään sekä yhdenmukaistaneet että jäsentäneet oppimisen tukimuotoja perusopetuksessa. (Perusopetuslaki 628/1998, 16-17 §.) Yläkoulun opettajilla on varsin erilaiset koulutustaustat, vaikka he kaikki ovatkin korkeakoulutettuja. Koulutustausta ja oppiaineiden luonteiden erilaisuus tekevät opettajista moniammatillisen tiimin.

OHR taas on selvästi moniammatillinen yhteistyöelin, jonka tehtävänä on sovittaa yhteen eri hallinnonalojen näkemyksiä ja tehtäviä asiakkaan parhaaksi. Asiakkaana on tässä tapauksessa nähtävä ei vain yksittäinen oppilas, vaan myös hänen lähipiirinsä. Hallintokuntien edustajat OHR:ssä ovat oman alansa asiantuntijoita. Eri asiantuntijoiden tulisi ensin rakentaa yhteinen kokonaisnäkemys ja tavoite (Saarinen 2010, 12). Sen jälkeen on mahdollista sovittaa yhteen kunkin toiminta-alueeseen kuuluvat tehtävät. Lastenpsykiatri Solantauksen kertoo esimerkiksi: vastaanotolle tulee eristyvä lapsi, jonka on vaikea mennä kouluun, ja josta sekä opettajat että vanhemmat ovat huolissaan. Isä on työtön ja äiti ahdistunut ja itkuinen. Ja vaikka vanhempien käytös on aivan luonnollista vastoinkäymisten keskellä, on väärin ongelmatisoida vain lapsi ja suuri virhe jättää muu perhe huomioimatta. Lastenpsykiatri Solantauksen mukaan masentuneen lapsen ja nuoren hoidosta on jopa kohtalokasta jättää huomiotta vanhempien lisäksi myös opettajat. Opettajia askarruttavat samat kysymykset, kuten mitä ja kuinka paljon voi vaatia masentuneelta tai ahdistuneelta lapselta. Solantauksen mukaan opettajat voisivat esimerkiksi ryhmätyötehtävissä sijoittaa tukea tarvitsevan lapsen sosiaalisesti taitavien ja lämpimien oppilaiden ryhmään, sillä pienet arkipäivän ratkaisut saattavat olla käännteentekeviä asioita. (Hyvä Terveys 12/2012, 22-26.)

Lainsäädännössä ja määräyksissä on usein mainittu riittävän tuen vaatimus, kuten POL 30 §, jossa mainitaan, että oppilaalla on oikeus saada riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti, kun tuen tarve ilmenee (POL 1998, 30 §). Opettajat ainakin usein kokevat itsensä riittämättömiksi. Tätä seikkaa ei lainkaan helpota se, että vuoden 1999 lain ei jälkeen opettajan tehtävistä ole minikäänlaisia merkintöjä. Aiemmin opettajan tehtävistä oli kirjoitettu yksityiskohtai-

nen luettelo. Muu lainsäädäntö sen sijaan vaivihkaa asettaa opettajille uusia tehtäviä ja velvollisuuksia. (Poutala 2010, 36-37.) Tällaisiksi voidaan mainita mm. LL:n 25 §:n mukainen lastensuojelutarpeen ilmoitusvelvollisuus, POL:n 16 §, joka oikeuttaa oppilaan saamaan tukiopetusta ja samalla velvoittaa opettajan sitä antamaan. Tilanne on varsin ristiriitainen, jos oppilas ei oppitunneilla suostu työskentelemään, mutta vaatii tukiopetusta.

Aivan vastaava vaatimus on opetusta järjestävälle kunnalle, jonka tulee järjestää oppilaille riittävä tuki koulunkäyntiin ja oppilaan kehitykseen liittyvien sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Sanamuoto on kaikin puolin kohtuuton, sillä riittävää on mahdotonta arvioida. Mikään kunta, lautakunta tai virkamies ei myöskään joudu sanamuodon takia laiminlyönneistään vastuuseen. Mitä hyötyä siis on moniammatillisista toimijoista koululle? Parhaimmillaan yhteistyö on luottamuksellista ja eri osapuolet saavat tarvittavan avun. Liian usein kuitenkin OHR:n muiden kuin opetustoimen alaiset asiantuntijat kieltäytyvät ymmärtämästä arkityötä luokassa, ja sortuvat näin vähättelemään opettajan kokemuksia ja käsityksiä tarvittavasta tuesta. Näin sekä oppilas että opettaja jäävät yksin ongelmiansa kanssa. Pahimmillaan tilanne voi olla sellainen, että ainoa tukiverkko, jossa ei ole reikiä on peruskoulun yleisopetus. Koulu ja opettaja eivät voi siirtää oppilasta muualle tai kieltäytyä ottamasta häntä opetettavakseen, vaikka oppilas ei olisi edes koulukuntainen. On turhauttavaa olla opettaja, kun tuen vaatimuksiin suhtaudutaan olankohautuksella tai tokaisemalla, että jonossa ollaan, mutta jonot psykiatriseen hoitoon ovat pitkiä tai sairaalakoulu on nyt täynnä. (Poutala 2010, 41-43.)

Oppilashuollollinen OHR:n tuki on tukea sekä opettajille että oppilaille ja huoltajille. Koulumme opettajat ovat kertoneet, että ovat erittäin huojentuneita, kun saavat kertoa huolensa oppilaasta eteenpäin. Heillä on tunne, että nyt muut kantavat sitä vastuuta oppilaasta, johon heidän toimivaltansa ei ylety. He saattavat saavat mahdollisia vinkkejä asioiden ratkaisemiseksi ja toisaalta työnohjauksellista tukea henkilöiltä, jotka ovat oppimisen ongelmien, käyttäytymisen tai kasvun ammattilaisia.

5.2 Millaista yhteistyötä tarvitaan perusopetuksessa?

Se ainakin on selvää, ettei yksittäisen ammatti-ihmisen oli hän sitten opettaja tai kuraattori kannata näännyttää itseään ratkomalla oppilaan ongelmia yksin. Koulussa tarvitaan luottamukselliseen tiedonvaihtoon perustuvaa yhteistyötä. (Kasurinen ym. 2012, 45.) Tilanne, jossa lasten ja vanhempien ongelmat ovat moninaistuneet ja palvelujärjestelmät laajentuneet, korostaa saumatonta ja moniammatillista yhteistyötä. Edelleen kuitenkin toiminnassa, jossa joudutaan ylittämään sektoreiden tai toimialojen rajoja, eteen nousee muureja. Perhe ja lapsi työn kohteena on yhteinen, mutta toimintatapoja ja hyviä käytäntöjä kaivataan. (Saarinen 2010, 1-3.)

Koulun näkövinkkelistä moniammatillista yhteistyötä tarvitaan esimerkiksi oppilaan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseen, oppimisvaikeuksien kartoittamiseen, perheen arjen tukemiseen, kiusaamistilanteiden selvittelyyn ja näpistely- ja päihteidenkäyttötilanteisiin. (Lahtinen 2010, 169.) Se, että laissa määritellään, ettei yksittäisen oppilaan asioiden käsittelyyn saa osallistua kuin ne, joiden tehtäviin oppilaan asian käsittely välittömästi kuuluu, on haastava pykälä (Perusopetuslaki 628/1998, 31a §). Miten etukäteen voi tietää kenen tehtäviin oppilaan asiat liittyvät? Etenkin kun koulutoimen työntekijöiden toimivalta ulottuu pääsääntöisesti koulu aikaan. Yhä useamman nuoren kohdalla asiaan ja asioihin pitäisi puuttua myös koulutyön ulkopuolella. Kaiken kaikkiaan yhteistyön tulisi olla avointa, luottamuksellista ja ratkaisuihin pyrkivää. Entistä enemmän tarvitaan myös koko lapsen lähipiiriä tukevaa kasvatustoimintaa.

5.3 Tukeeko lainsäädäntö yhteistyötä perusopetuksessa?

Kaikkien moniammatilliseen OHR:ään kuuluvien jäsenten töitä säätelevät lait eivät ainakaan estä yhteistyötä. Ennemmin on kyse toimialan työ- ja menettelytavoista. Koulun kannalta ehkä ongelmallisinta on, miten koulutyö arvotetaan nuoren elämän jäsentäjänä. Koulussa työskentelevät asettavat koulutyön lainkin kirjaimen mukaan myös nuoren velvoitteeksi. Vaikka POL velvoittaa ja

vastuullistaa paljon opettajakuntaa, siellä on myös varsin kova velvoite koulua käyvälle lapselle tai nuorelle. POL 35 §:n mukaan oppilaan tulee osallistua perusopetukseen ja hänen on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti (Perusopetuslaki 628/1998, 35 §). Osallistumista ei ole pelkkä fyysinen läsnäolo. Tunnollista tehtävien tekemistä on hyvin vaikea määritellä. Asiallisen käytöksen normit luotaneen jokaisessa koulussa itsenäisesti.

Oppilashuollollista yhteistyötä sen sijaan vaikeuttavat laki yksityisyyden suoja ja erilaisista salassapitosäännöksistä. Näitä asioita saisi jatkossa käsitellä enemmän. Hallituksen esityksen perusteluissa perusopetuslain muuttamiseksi käsitellään mm. Jokelan koulusurmien tutkintalautakunnan raportin tuloksia. Raportin mukaan ongelmatilanteiden käsittelyä koulussa haittaa oppilashuollon eri toimijoiden salassapitosäännösten sisällöt, jotka ovat erilaisia. Ongelmia on sekä lakien sisältöjen tuntemisessa että tulkinnallisissa asioissa. (Hallituksen esitys 109/2009.) Vaikka yksityisyyden suoja ja salassapitosäännökset ovat tärkeitä asioita, voivatko ne olla yhteisen turvallisuuden esteitä?

6 JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Ennako-oletuksen minulla oli, että lait estävät avoimen yhteistyön ja siksi niihin tarvitaan muutoksia. Mielikuva osoittautui vääräksi. Oppilashuoltotyön esteenä eivät ole ne lait, jotka säätelevät moniammatillisen OHR:n toimintaa. Sen sijaan lainsäädännön hajanaisuus tuottaa osittain jopa vääriä mielikuvia. Lahtinen esittää kirjassaan Oppilaan oikeudet ja vanhempien vastuut, että toivottavasti seuraavan neljän vuoden aikana oppilashuoltolainsäädäntöä uudistettaisiin oppilashuollon roolia selkeyttämällä (Lahtinen 2010, 205). Voin yhtyä tähän mielipiteeseen. Jotta oppilashuollon asiantuntemus saisi toimivan roolin nuorten ongelmien ennaltaehkäisyssä, tunnistamisessa ja tuen tarpeen määrittelyssä, se ansaitsisi oman lainsäädännön. Yksi selkeä esimerkki tästä on POL:n 31a §, jonka mukaan yksittäisen oppilaan asian käsitteleminen tulee kirjata (Perusopetuslaki 628/1998, 31a §). Silloin käsitellään sellaisia henkilötietoja, joiden kirjauksesta syntyy väistämättä asiakirja, joka on useiden tietosuojalakien alainen.

Miten ja mitä siis uskaltaa kirjata niin, ettei kirjaamisesta tule yhtä avunsaannin estettä?

Kouluissa pitäisi saamieni tietojen perusteella olla selkeästi sekä sisäinen moniammatillinen tiimi että koulun ulkopuolisten toimijoiden muodostama moniammatillinen yhteistyöelin. Liian usein puhutaan vain oppilashuoltoryhmästä, mutta paljon todellisempi ja arkityötä helpottava ja tilanteisiin nopeasti puuttuva taho on koulun sisäinen ”tiimi”. Tässä yhteistyömuodossa luokanvalvoja, huoltajat, aineenopettaja ja erityisopettaja pyrkivät ennaltaehkäisevään toimintaan. Nämä tahot puuttuvat niin oppilaan oppimiseen liittyviin vaikeuksiin, käyttäytymisen ongelmiin kuin tarkkaavuudenkin ongelmiin, siis kokonaisvaltaisesti oppilaan hyvinvointiin. Mikäli tämän tason puuttuminen ei tehoa, pitäisi Tytti Solantauksen ehdotuksen mukaisesti ryhtyä hoitamaan koko perhettä. Opettajan toimivaltuudet liittyvät vain koulutyöhön ja kouluaikaan. Tässä vaiheessa mukaan tarvitaan siis toimijatahot, joiden toimivalta ulottuu myös koulutoimen ulkopuolelle, kuten sosiaalitoimen työntekijä.

Moniammatillinen oppilashuoltoryhmä toimii edelleenkin liian perinteisin menetelmin. Asiantuntijat keskustelevat omista lähtökohdistaan työn kohteesta, asiakkaasta. Kuka itse asiassa on asiakas? Liian usein käsittelemme asiakkaana vain oppilasta, vaikka alaikäisen huoltajalla on monessa mielessä varsin merkittävä rooli koululaisen elämässä. Moniammatillinen asiakaslähtöinen yhteistyö olisi väline, jolla haastaviin monisäkeisiin ongelmiin voitaisiin tehokkaammin puuttua. Asiakkuus tulisi siis määritellä myös koulussa, sillä asiakkaat haluavat itsekkin osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon. (Isoherranen 2008, 8.)

POL:a uudistettaessa hallituksen esityksen perusteluissa todettiin, että kunnissa ja kouluissa koetaan ongelmalliseksi se, että koulun ulkopuoliset tahot määrittelevät erityisopetuksen tarpeellisuutta. Uuteen lakiin painoarvoa annettiin enemmän opettajien pedagogiselle arvioille. (Hallituksen esitys 109/2009.) Erilaisista oppimisen ongelmista kärsiville oppilaille onkin pystytty joustavammin rakentamaan koulun sisälle erilaisia tuki- ja erityisopetusratkaisuja. Sen sijaan koulun

resurssit tunne-elämältään tai sosiaaliselta käyttäytymiseltään haasteellisille oppilaille, eivät ole riittävät. Opettajien aika eikä taidotkaan riitä mainittujen ongelmien ratkaisemiseen arkityön lisäksi.

Tulevaisuuden koulussa kyky tehdä yhteistyötä ja toimia yhteistyössä ovat elinehto. Nykyisen normiohjatun toiminnan toteutumiseksi kaivataan käytännöllisempiä toimia ja malleja. Eri hallinnonaloille tarvitaan läheisempää johtajien keskusteluyhteyttä, jotta fokukseen saadaan todenteolla koululaisen auttamisen tavoite. Keinot tulisivat olla vapaita esimerkiksi toimialan rahoituksesta. Asiantuntijoiden työn mielen mallit eli sisäiset mallit saattavat olla moniammatillisen työn esteinä. Moniammatillisen työn tulisi perustua tarvelähtöisyyteen, sillä nuoren elämäntilanteet ovat usein haasteellisia ja ne vaativat laaja-alaista asiantuntemusta ja yhteistyötä. (Purhonen 2011, 71-88.)

Olisiko Jokelan ja Kauhajoen tapahtumat voinut välttää? Opinnäytetyön valossa ainakin jakamalla tietoa opiskelijoiden tilanteesta niin koulussa koulutovereiden kuin terveydenhuollon ja opiskelijahuollon henkilöstön kesken, asiat ainakin olisi huomattu. Se, olisiko opiskelijoiden tilanteisiin kukaan puuttunut oikealla ja riittävällä tavalla, jää vain arvailujen varaan. Opiskelijatovereiden kertomusten mukaan kaverit huomaavat asioita, joita ehkä ainakaan opettaja eikä välttämättä kukaan mukaan opiskelijahuollon työntekijä huomaa. Tämä nuorten oma huoli kavereistaan tai tutuistaan tulisi ottaa ammattilaisten työvälineeksi, velvoitteeksi ottaa ainakin huolen kohteesta selvää. Kouluyhteisöön kaivataan yhteisöllisiä työ- ja toimintatapoja jatkuvan individualismin korostamisen sijaan.

7 KEHITTÄMISIDEOITA

POL säättää oppilashuollosta, muttei ota kantaa siihen, miten se järjestetään ja missä muodossa. Oppilashuollon järjestämisestä päättää koulutuksen järjestäjä, useimmiten siis kunta. Jopa 99-prosenttisesti asioita käsitellään oppilashuoltoryhmässä. Oppilashuoltoryhmät käyttävä ajastaan aivan liian paljon yksittäisten oppilaiden asioiden käsittelemiseen. Puolet tai yli puolet ajastaan yksittäisten oppilaiden asioiden käsittelemiseen käyttää 87 % OHR:stä. Lähes kolme neljäsosaa (74 %) käytti alle 10 % ajastaan tai ei käyttänyt aikaansa lainkaan oman toiminnan siis moniammatillisen työn kehittämiseen. (Lahtinen 2010, 169-170.)

Lahtinen toivoisi kunkin oppilashuollollisen toimijan miettivän rooliaan seuraavien toimintakokonaisuuksien näkökulmasta: 1. oppilashuollon kehittäminen, erityisesti hyvän oppimisen sekä fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja edelleen em. ylläpitämistä edistävä toiminta, 2. yksittäisen oppilaan asioiden hoitaminen ja 3. lakisääteisten tehtävien toteuttaminen. Nämä kaikki toimintakokonaisuudet vaikuttavat sekä yksilö- että yhteisötasolla. (Lahtinen 2010, 171). Eri hallintokunnista tulevien toimijoiden yhteistyössä on myös oleellista, miten yhteistyön tekemisen osuus ja toimivuus arvotetaan työntekijäntyön tekemisen osana (Purhonen 2011, 58). Tällaista arvostusta pitäisi tulevaisuudessa yhteistyöhön tulla. Mikäli yhteistyötä työn osana arvotettaisiin ja työ tuottaisi sekä rakenteellista että rahallista tulosta, olisi mahdollista perustaa erillisiä oppilashuoltoryhmiä. Ryhmän kokoonpano muodostuisikin sen tehtäväkentästä, kuten oppilashuollon kehittäminen tai yksittäisen oppilaan tuen tarpeen arviointi tai luokan hyvinvoinnin tila ja sen korjaaminen jne. (Purhonen 2011, 169.)

Myös Annarilla Ahtosen väitöskirjassa todetaan, että oppilashuoltotyö on ollut varsin ongelmakeskeistä. Vain jo ilmenneisiin ongelmiin puuttuminen, ei tuota riittävää tulosta. Oppilashuoltotyössä keskitytään Ahtosen tutkimuksen mukaan liian vähän hyvinvointiin. Väitöstutkimuksen tulokset osoittavat, että koululaisen oppimista ja hyvinvointia voidaan parantaa, kun keskitytään siihen, mitä aikuiset

voivat tehdä koko ikäluokan hyvinvoinnin edistämiseksi. (Ahtola 2012, 51-54.) Oppilashuollon painopistettä tulisi siis siirtää ennaltaehkäisyyn, koska toiminnalla voidaan vaikuttaa sekä suomalaislasten kouluviihtyvyyteen että kokemuksiin koulun kuormittavuudesta.

Ehdottomana tulevaisuuden koulun kehittämiskohteena näen itse myös nuorisotoimen mukaanoton tai mukaantulon koulutyöhön. Nuorisoalan asiantuntemusta ja tukea nuorille tarvitaan myös koulussa eikä vain vapaa-aikana. Purhosen mukaan nuorisotoiminnan perustana ei ole ongelmalähtöisyys vaan mahdollisuuksien saavuttaminen (Purhonen 2011, 55). Tämän asenteen soisi leviävän myös koulutyöskentelyyn. Tällainen mahdollisuuksien saavuttamiseen perustuva lähestymistapa saattaisi olla jollekin nuorelle se oikea ratkaisu. Samalla toiminta todennäköisesti säästäisi sosiaalitoimen resursseja.

Oppilashuoltotyötä toivoisin kehitettävän edelleen asiakaslähtöisempään suuntaan. Sektoroitunut työ ei enää vastaa nuorten hyvinvoinnin tarpeisiin (Purhonen 2011, 89). Palvelujärjestelmiä kyllä on, kunhan me saisimme oikeat asiakkaat oikeille palvelujen tuottajille. Nuoren hyvinvoinnin tukemisessa ei aina tarvitse päätyä palvelujärjestelmän raskaisiin toimenpiteisiin. Nuoren kasvuun liittyvä moniammatillisesti koottu tiedollinen ja kevyempi väliintulo voi nostaa nuoren hyvinvointia enemmän kuin varsinaiset hoidolliset toimenpiteet. Moniammatillisuuden vastuu nuoren hyvinvoinnista voi olla tiedon ja osaamisen tasoilla olevaa yhteistyötä ja se voi edistää dialogisuutta nuoren ja ammattilaisen välillä. (Purhonen 2011, 77). Kouluyhteisöissäkin oppilasta tulisi entistä enemmän kuulla häntä koskevista asioista. Luokanvalvoja kerää opettajilta tietoja oppilaan tilanteesta. Miksei ennen OHR:n asian käsittelyä kuultaisi aidosti ja rehellisesti myös asiakkaan näkökulmaa?

Jatkotutkimuksen paikka olisi ehdottomasti salassapitosäännösten tutkiminen. Oppilashuoltotyössä törmää usein ”salassapitosäädöksiin”. Koska edelleenkaan ei ole oppilashuollollista yhtenäistä lainsäädäntöä, pitäisi salassapitosäännökset eri OHR:n toimintasektoreista avata ryhmäläisille. Salassa pidettävää tietoa ei saa ilmaista sivullisille (Poutala 2010, 245). POL:n 41 §:n mukaan salassapito-

säännösten estämättä on sekä tiedonsaantioikeus että tiedon antamisvelvollisuus, jos asia koskee opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömiä tietoja (Perusopetuslaki 628/1998, 41 §). Herää siis kysymyksiä. Mitkä ovat välttämättömät tiedot, joita salassapitosäännökset eivät estä? Kenelle tietoja voi antaa? Mitkä ovat salassa pidettäviä tietoja? Vaitiolovelvollisuus on helppo asia ymmärtää, mutta salassapitosäännökset ovat varsin monisäikeinen asia.

8 LOPUKSI

Todettakoon vielä tähän loppuksi, että tällä hetkellä opetusministeriössä on meillä oppilashuollon lakiuudistustyö. Toivottavaa olisi, että se saavuttaisi tavoitteensa ja ensivuoden alusta meillä olisi oma laki oppilashuoltotyölle. Kukaan tuskin jää kaipaamaan tämä opinnäytetyöni ”sillisalaattilakipohjaa”.

Henkilökohtaisena loppulausahduksena sanon, kuten niin tavallista, että työ tekijäänsä kiittää. Omaan työhön oleellisesti liittyvä aihe ja siitä kummunneet kysymykset saivat paljon vastauksia. Koskaan ei kuitenkaan tule valmista, niin ei nytkään! Mieltä jäivät askarruttamaan monet kehittämiskohteet niin omassa työssä kuin työyhteisössäkin sekä tietysti ne salassapidon salat, jotka eivät tässä työssä saaneet vastausta. Ja vaikka varsinaista oppilashuollon lakikirjaa käsikirjaksi ei tästä työstä syntynytkään, uskon, että työnantaja sai entistä valistuneemman ja idearikkaamman työntekijän. Onko se sitten hyvä vai huono asia – sen päättäkööt muut!

LÄHTEET

Ahtola, Annarilla. 2012. Proactive and Preventive Student Welfare Activities in Finnish Preschool and Elementary School: Handling of Transition to Formal Schooling and a National Anti-Bullying Program as Examples. Turun yliopiston julkaisuja Sarja Ser. B osa- tom. 356 Humaniora. Viitattu 6.12.2012. Julkaisun pysyvä osoite <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-5157-4>.

Asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta. 2009. A 6.4.2009/ 380.

Hallintolaki. 2003. L 6.6.2003/434.

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta. 2009. Hallituksen esitys 109/2009.

Hyvä Terveys 12/2012. Saraste, Heidi, artikkeli Pienen mielen puolustaja, haastateltavana lastenpsykiatri Tytti Solantaus.

Isoherranen, Kaarina, Rekola Leena & Nurminen, Raija. 2008. Enemmän yhdessä – moniammatillinen yhteistyö. Helsinki: WSOY.

Jantunen, J. 2008. Jokelan ja Kauhajoen koulusurmat: KRP tehostaa netin valvontaa. Suomen kuvalehti 25.9.2008. Viitattu 21.1.2012. <http://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/jokelan-ja-kauhajoen-koulusurmat-krp-tehostaa-netin-valvontaa>.

Kasurinen, Helena, Merimaa, Erkki, Pirttiniemi, Juhani (toim.) 2012. OPO Opinto-ohjaajan käsikirja. Opetushallitus, Oppaat ja käsikirjat 2011/3.

Kosken TI koululautakunta 26.9.2011 Kuntakohtainen opetussuunnitelma.

Koukila, Niina. 2010. Lastentarhanopettajan rooli moniammatillisessa verkostossa. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Sosiaalialan koulutusohjelma.

Kouluterveyskysely 2010. Www-dokumentti. Viitattu 15.10.2012
<http://info.stakes.fi/kouluterveyskysely/FI/tulokset/taulukot2010/index.html>.

Kämppi Katariina, Välimaa Raili, Ojala Kristiina, Tynjälä Jorma, Haapasalo Iloona, Villberg Jari & Kannas Lasse. Koulukokemusten kansainvälistä vertailua 2010 sekä muutokset Suomessa ja Pohjoismaissa 1994-2010. WHO-Koululaistutkimus (HBSC-Study). Opetushallitus, Terveystieteiden tutkimuskeskus, Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen seurantaraportit; 2012.

Lahtinen, Nina. 2010. Oppilaan oikeudet ja vanhempien vastuu. Juva: PS-kustannus Opetus 2000.

Laki yksityisyyden suojasta työelämässä 2004. L 13.8.2004/759.

Lastensuojelulaki. 2007. L 13.4.2007/417 muutoksineen.

Nuorisolaki. 2006. L 27.1.2006/72 muutoksineen.

Opetushallitus. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004. Viitattu 15.10.2012.

http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/perusopetus.

Opetusministeriö. 2007. Erityisopetuksen strategia. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selityksiä 2007:47. Viitattu 15.10.12

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2007/liitteet/tr47.pdf?lang=fi>.

Perusopetuslaki. 1998. L 21.8.1998/628 muutoksineen.

Poutala, Markku 2010. Opettajan valta ja vastuu. Juva: PS-kustannus Opetus 2000.

Purhonen, Kirsi. 2011. Nuoriso- ja sosiaalityön yhteisen ammatillisuuden perusteita. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelma.

Saarinen, Anne. 2010. ”Mikään ei muutu, jos mitään ei tee”. Lasten ja vanhempien kanssa työskentelevien työntekijöiden näkemyksiä moniammatillisesta yhteistyöstä. Mikkelin ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Sosiaalialan koulutusohjelma.

Sivistysvaliokunnan mietintö 2010. SiVM 4/2010.

Sosiaali- ja terveysministeriö. Tiedote112/2012. Viitattu 15.10.2012.
<http://www.stm.fi/tiedotteet/tiedote/-/view/1811789>.

Suomen Kuvalehti 24.9.2008.

Terveydenhuoltolaki. 2010. L 31.12.2010/1326

Tilastokeskus. Koulutustilastot 2009. Viitattu 15.10.2012
http://www.stat.fi/til/erop/2009/erop_2009_2010-06-11_tie_001_fi.html.

LIITTEET

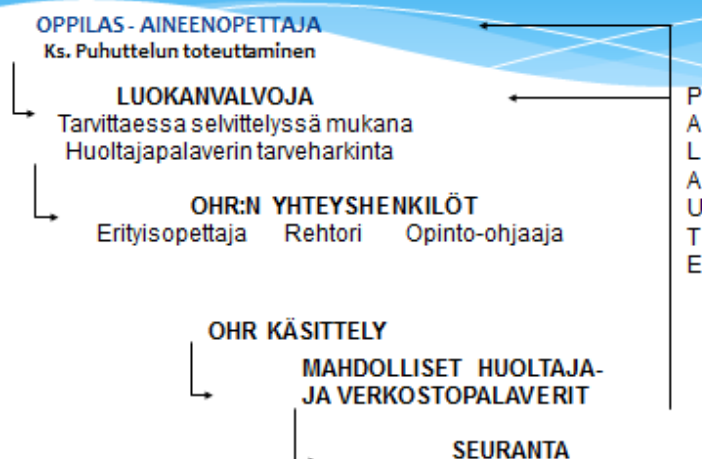
Liite 1. Puhuttelun toteuttaminen ja toimintaohje oppilaan huonon käytöksen varalle Kosken seudun yläasteella.

Puhuttelun toteuttaminen

- * aina erillistilaan oppilaan kanssa (ei karjamarkkina-meininkiä)
- * oppilaan kuuleminen, anna puhua
- * ratkaisuun pyrkiminen/sovittelu
- * sopimuksen teko
- * Luokanvalvojalle tiedottaminen
- * Huoltajatiedottamisesta sopiminen

Kosken seudun yläaste, 2008

Oppilaan huonon käytöksen toimintapolku

Kosken seudun yläaste, 2008

Liite 2. Pedagogisen arvion mallilomake. (Opetushallitus.)

Opetuksen järjestäjä

Pedagoginen arvio

Opetuksen järjestäjän arkistointiohje

SALASSA PIDETTÄVÄ

Perustiedot

Oppilaan nimi	Syntymäaika	Vuosiluokka
---------------	-------------	-------------

Koulu

Yhteyshenkilö ja tämän yhteystiedot

Huoltajat

Huoltajan yhteystiedot

Pedagogisen arvion laatiminen

Pedagoginen arvio laadittu

Laatimisesta vastanneet opettajat

Muut pedagogisen arvion laatimiseen osallistuneet asiantuntijat

Lyhyt kuvaus oppilaan ja huoltajan kanssa tehdystä yhteistyöstä ja päivämäärä/t

Pedagoginen arvio

Oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tilannet kokonaisuutena

Oppilaan saama yleinen tuki ja arvio sen vaikutuksista

Oppilaan oppimisvalmiudet sekä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvät erityistarpeet

Arvio siitä, millaisilla pedagogisilla, oppimisympäristöön liittyvillä, oppilashuollollisilla tai muilla tukijärjestelyillä oppilasta tulisi tukea

Laatimisessa on hyödynnetty seuraavia asiakirjoja (asiakirjoja ei liitetä pedagogiseen arvioon)

☐ Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma, laadittu (pp.kk.vvvv)

☐ Yleisen tuen aikana laadittu oppimissuunnitelma, laadittu (pp.kk.vvvv)

☐ Kuntoutussuunnitelma, laadittu (pp.kk.vvvv)

☐ Mahdolliset muut asiakirjat, mitkä ja niiden laatimispäivämäärät (pp.kk.vvvv)

Käsittely moniammatillisessa oppilashuoltotyössä

Käsittelyjen päivämäärät (pp.kk.vvvv)

Pedagogisen arvion ja oppilashuollon moniammatillisen käsittelyn perusteella tehty ratkaisu

☐ Oppilas ei tarvitse tehostettua tukea

☐ Oppilaalle aloitetaan tehostettu tuki

☐ Tehostettua tukea jatketaan